

Asemakaavan muutos Tapparakatu 1-3

Selvitys alueen rakennuskannasta

Sisällys

1. Johdanto	3
2. Rakennuspaikka	3
3. Rakentamisvaiheet.....	7
Aluesairaala.....	9
Aluesairaalan talousrakennus.....	12
Henkilökunnan asuntola	14
Lääkärien asuinrivitalo	16
Pääterveysasema.....	17
Mielenterveystoimisto.....	19
4. Alueen nykytilanne.....	21
5. Yhteenveto.....	23

Lähteet:

Pieksämäen kirkonkylän kyläkirja Tienristiltä torille, Pieksämäki-Seura ry. 2015

1. Johdanto

1890-luvun aikana alkoi keskustelut kunnallissairaalan perustamisesta Pieksämäelle. Sairaalan rakentaminen kuitenkin konkretisoitui vasta 1920, kun Sairaalantien päähän Pieksjärven rannalle valmistunut sairaala aloitti toiminnan. Sairaalan alue on valmistumisen jälkeen laajentunut niin, että alkuperäistä rakennuskantaa alueella ei ole säilynyt. Viimeiset alueen alkuperäiset rakennukset on purettu 1960-luvulla uudisrakentamisen tieltä. Sairaalan alue on laajentunut 1980-luvulla Tapparakadulle saakka pääterveysaseman ja mielenterveysosaston tiloilla. Alueen rakennusten valmistumisen jälkeen sisätiloihin on tehty lukuisia muutostöitä. Alue on ollut Pieksämäen seudun terveydenhuollon kuntayhtymän omistuksessa ja nykyisin Pieksämäen kaupungilla.

2. Rakennuspaikka

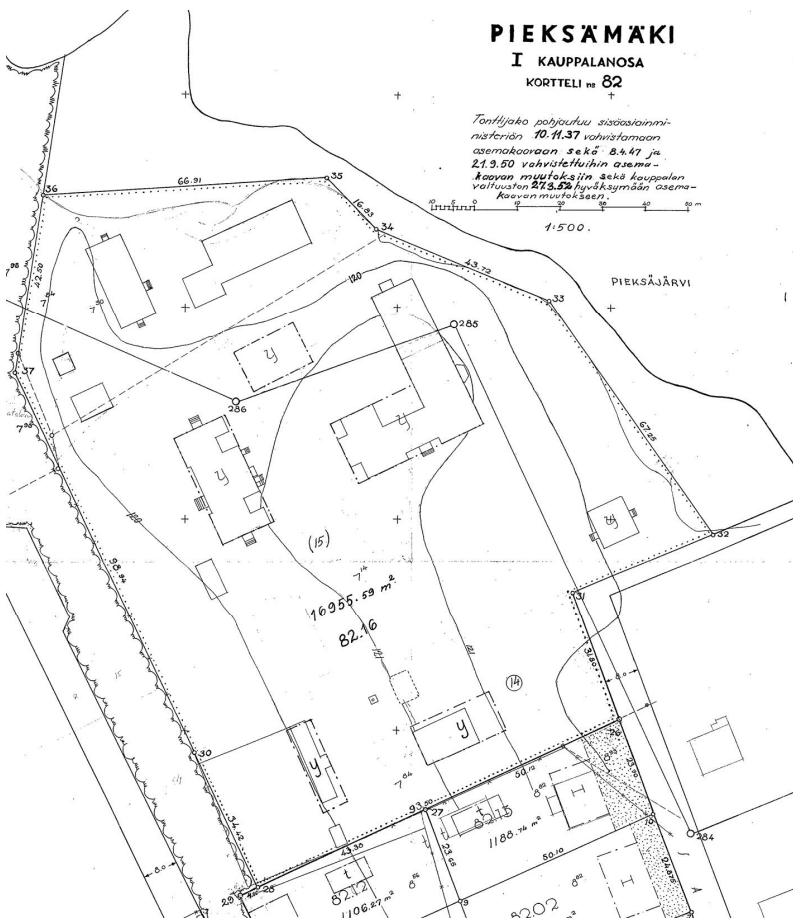
Rakennuspaikka sijaitsee osoitteessa Tapparakatu 1-3, 76100 Pieksämäki. Rakennuspaikan kiinteistötunnus on 593-1-80-20 ja alueen voimassa oleva asemakaava on hyväksytty 3.2.1977. Sisäasiainministeriö vahvisti alueen ensimmäisen asemakaavan 10.11.1937. Terveyskeskuksen alueen tonttijakoa on muutettu vuosina 1948, 1952, 1962 ja 1978. Tontit 80-5 ja 80-19 on liitetty tontiksi 80-20 kiinteistöinsinöörin päätöksellä vuonna 2001. Alkuperäinen sairaalan paikka on rakennettu Juho Karjalaiselta lahjoitetulle maalle Pieksjärven rannalle. Alue on ollut Pieksämäen seudun terveydenhuollon kuntayhtymän omistuksessa ja nykyisin Pieksämäen kaupungin omistuksessa.

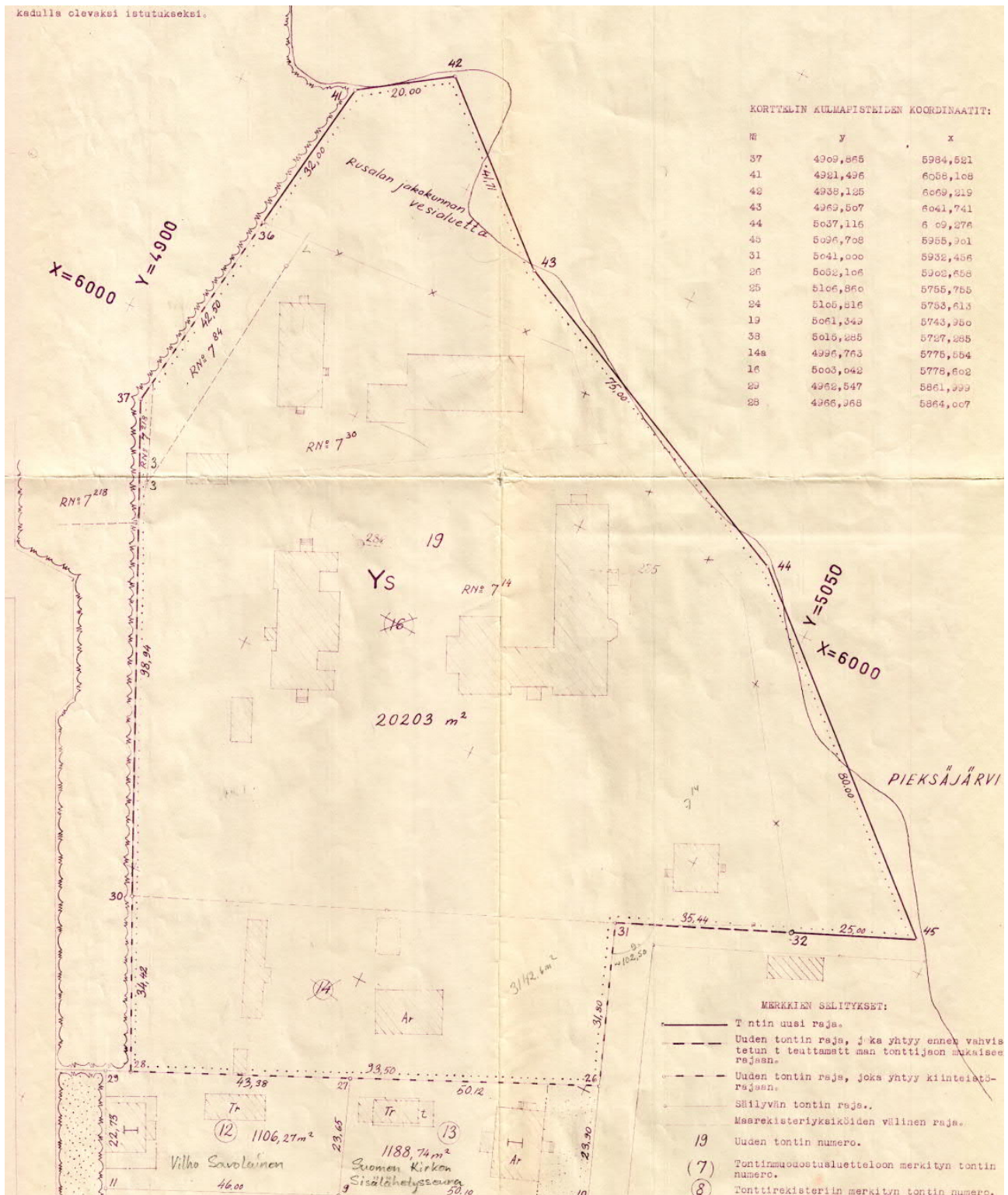
Kuva 1. Terveyskeskuksen ympäristö 1. asemakaavassa vuodelta 1937

Kuva 2. Tonttijakokartta vuodelta 1948 Sairaalantien päästä

Kuva 3. Tonttijakokartta vuodelta 1952 Sairaalantien päästä. Tonttia laajennettu etelään

Kuva 4. Tonttijakokartta vuodelta 1962 Sairaalantien päästä. Tonttia laajennettu Pieksäjärven vesijätölle

3. Rakentamisvaiheet

Päätös ensimmäisen sairaalan rakentamisesta nykyiselle paikalle tehtiin vuonna 1918. Sairaalan piirustukset hyväksyttiin vuonna 1919 ja rakennustyöt tehtiin vuoden 1920 aikana.

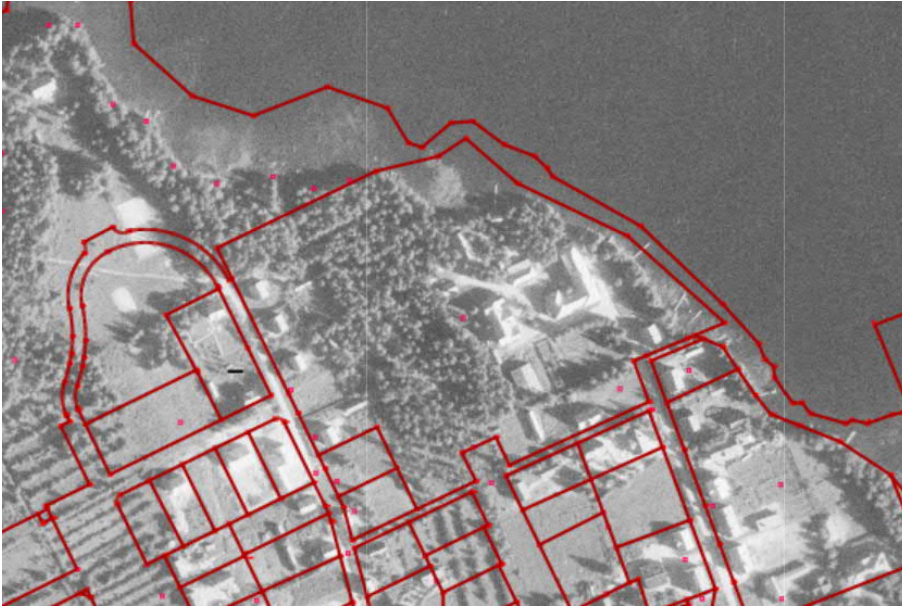

Kuva 6. Alueen alkuperäiset sairaalarakennukset vuonna 1923, vasemmalla kulkutautiosasto. Sairaala valmistui 1920. (KO: Pieksämäki-seura)

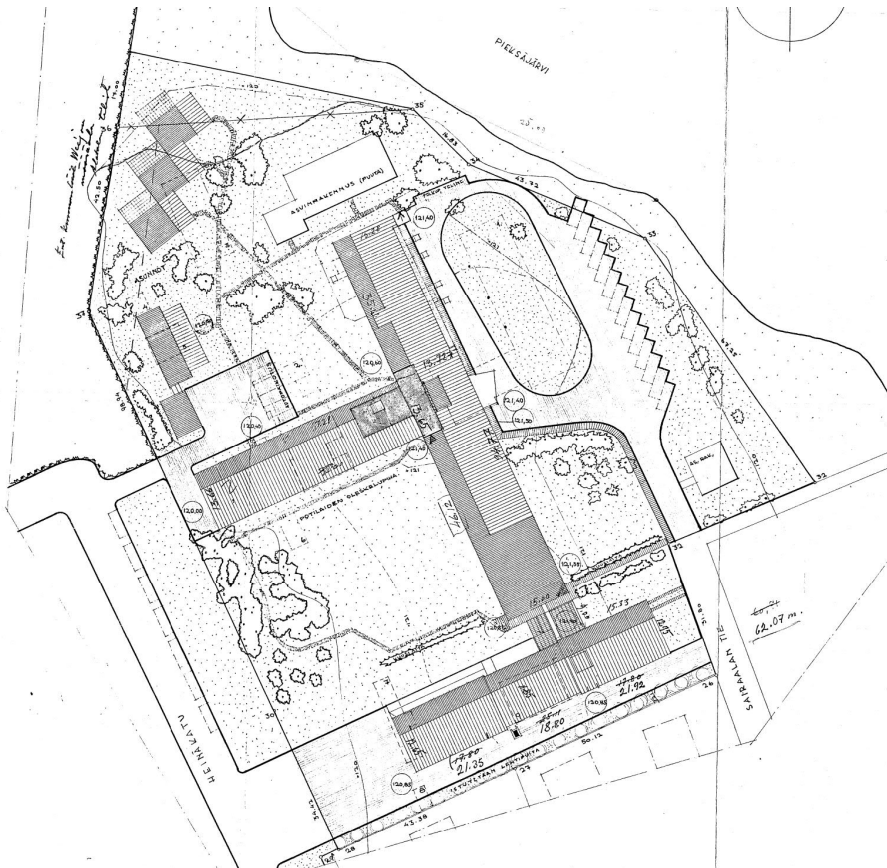
Vanha sairaala oli samalla paikalla kuin nykyinen terveyskeskus. Vielä 1921 seinät olivat hirsipinnalla. Vasemman puoleisessa rakennuksessa oli kulkutautisairaala ja synnytysosasto. Leikkaukset hoidettiin oikeanpuoleisen rakennuksen ulokeikkunaisessa huoneessa. Alkuperäiset sairaalarakennukset on purettu nykyisten rakennusten tieltä.

Kuva 7. Ilmakuva vuodelta 1938. Nykyisen sairaalantien päässä on silloinen sairaalan pihapiiri. Hiekanpääntien varressa on asuinpientaloja. Muut osat nykyisestä sairaalan tontista on metsämaata ja vesistöä

Kuva 8. Ilmakuva vuodelta 1952. Alueen rakenteessa ei ole vielä tapahtunut merkittäviä muutoksia vuoden 1938 tilanteeseen nähden

Kuva 9. Uuden aluesairaalan asemapiirros vuodelta 1961. Eteläisin rakennus on sairaalan talousrakennus, talousrakennus on yhdistetty itse aluesairaalaan. Hiekanpääntien päässä ovat henkilökunnan asuntola sekä lähimpänä Pieksäjärven rantaa lääkäreiden asuinrivitalo

Sairaalantien päähän aloitettiin vuonna 1961 rakentamaan uutta aluesairaala ja siihen liittyvien toimintojen tueksi lääkärien asuinrivitaloa, henkilökunnan asuntolaa sekä sairaalan talousrakennusta. Alueelta purettiin tuolloin vanha sairaalarakennus, kulkutautisairaala, ruumishuone, halkovaja, talousrakennus sekä neljä muuta rakennusta. Uudisrakennukset valmistuivat loppuvuodesta 1962.

Aluesairaala

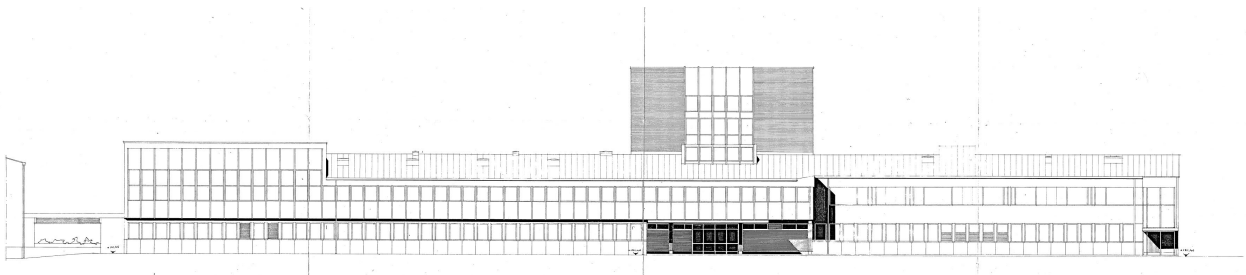
Katto: pelti

Seinät: alkuperäinen materiaali asbestivalkosementtilevy (pystyjako kupari) sekä sileärappaus, korkeaosa kalkkietikkatiili puhtaaksi muuraus. Asbestilevyt vaihdettu vuonna 1999 kivilevyihin

Ikkunoiden välipilarit: alkuperäinen materiaali asbestivalkosementtilevy. Asbestilevyt vaihdettu vuonna 1999 kivilevyihin.

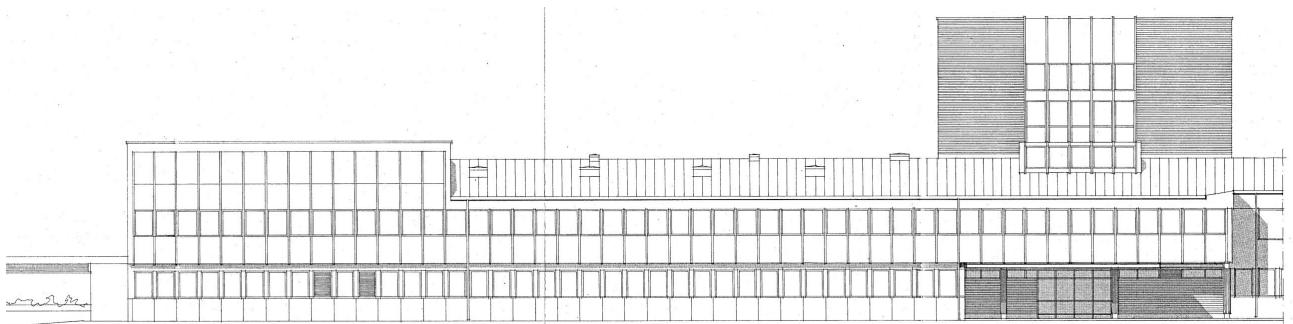
Sokkeli: sileäbetonivalu

Uudisrakennusten pääsuunnittelija toimi Arkkitehtitoimisto Kauko Kokko & Co. Aluesairaalan kerrosala on 5143 m². Rakennuksen länsipuoleisen siiven kerrosluku on IV. Luode – kaakkosuuntaisen massan kerrosluku on II. Erisuuntaisten rakennusmassojen yhdyskohdassa on V-kerroksinen ”torni”. Länsipuoleiseen siiven ullakotilaan on rakennettu vuonna 1995 IV-konehuone, jossa pääsuunnittelija on ollut Insinööritoimisto Pieksämäen Rakennesuunnittelu Ky.

Kuva 10. Koillisjulkisivu aluesairaala 1961

Aluesairaalan julkisivua on muutettu 1981 rakennusmestari Santeri Partasen suunnitelmilla. Muutoksessa poistettiin koillisivulta 2. ikkunarivi talousrakennuksen puoleisesta siivestä.

Kuva 11. Julkisivumuutos 1980 koillisivu

Kuva 12. Aluesairaalan koillissivu 2020

Kuva 13. Aluesairaalaan pohjoispääty, ensiapu 2021

Kuva 14. Aluesairaalan koillissivu (eteläpää) 2021

Kuva 15. Aluesairaalan lounaissivu (pohjoispääty) 2021

Kuva 16. Aluesairaalan korkea osa sisäpihalta kuvattuna 2021

Kuva 17. Aluesairaalan ja terveyskeskuksen liittymäkohta sisäpihalta kuvattuna 2021

Kuva 18. Aluesairaala Heinäkadun päästä kuvattuna 2021

Aluesairaalan talousrakennus

Katto: pelit

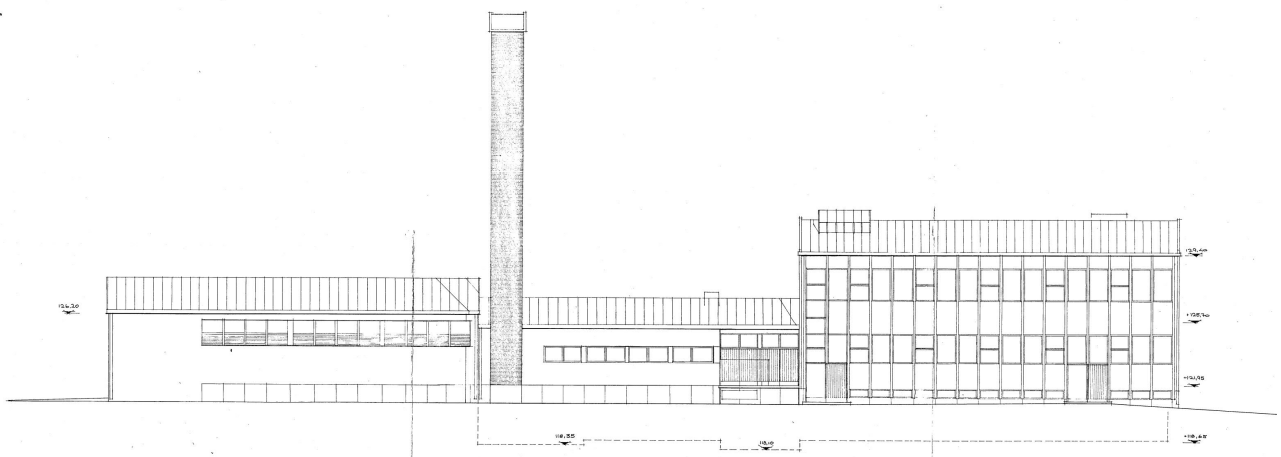
Seinät: polttoainevarasto betonia puhdasvalu, kattilahuone rappaus, taloussiipi valkeaa asbestisementtilevyä. Asbestilevyt vaihdettu vuonna 2001 kivilevyihin.

Ikkunavälit: alkuperäinen materiaali asbestisementtilevy. Asbestilevyt vaihdettu vuonna 2001 kivilevyihin.

Sokkelit: sileäbetonivalu

Savupiippu: Kahitiiltä

Aluesairaalan talousrakennus kytkeytyy aluesairaalan rakennukseen huoltokäytävällä. Talousrakennuksen kerrosala on 1340 m². Huoltokäytävän länsipuolelle jäävä osa rakennuksesta on I-kerroksinen ja itäpuoleinen osa II-kerroksinen. Alkuperäinen savupiippu on purettu vuonna 2001.

Kuva 19. Aluesairaalan talousrakennus 1961 kaakkoissivu

Kuva 20. Aluesairaalan talousrakennuksen kaakkoissivu 2021

Kuva 21. Aluesairaalan talousrakennuksen itä puoleinen pääty 2021

Kuva 22. Aluesairaalan talousrakennuksen luodesivu (Heinäkatu) 2021

Kuva 23. Aluesairaalan talousrakennuksen luodesivu (Sairaalantie) 2021

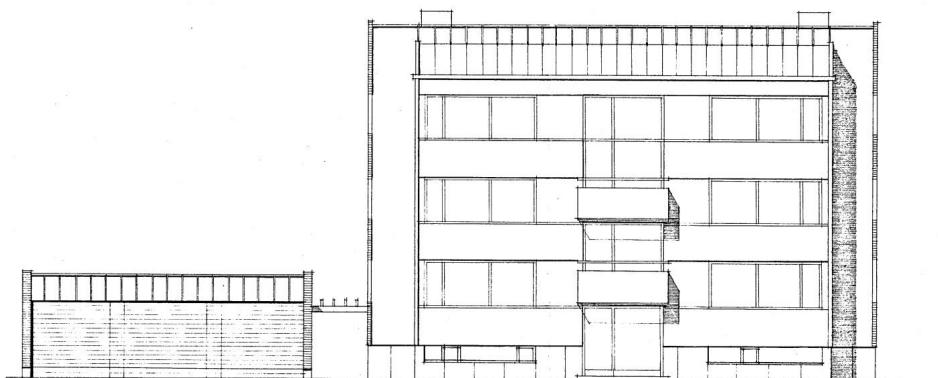
Henkilökunnan asuntola

Katto: pelit

Seinät: sileä rappaus, autotalli asbestisementtilevy. Asbestilevyt vaihdettu vuonna 1997 kivilevyihin.

Ikkunavälit: alkuperäinen materiaali asbestisementtilevy. Asbestilevyt vaihdettu vuonna 1997 kivilevyihin.

Sokkelit: sileäbetonivalu

Kuva 24. Aluesairaalan henkilökunnan asuntola ja siihen liittyvä varasto koilliseen

Aluesairaalan henkilökunnan asuntolan ja varaston kerrosala on 597 m². Varastorakennus on I-kerroksinen ja asuntola III-kerroksinen. Asuntolan parvekkeet on poistettu vuonna 2020.

Kuva 25. Aluesairaalan henkilökunnan asuntola ja siihen liittyvä varasto koilliseen 2021

Kuva 26. Aluesairaalan henkilökunnan asuntola ja siihen liittyvä varasto lounaaseen 2021

Kuva 27. Aluesairaalan henkilökunnan asuntolan pohjoispääty 2021

Lääkärien asuinrivitalo

Katto: pelit

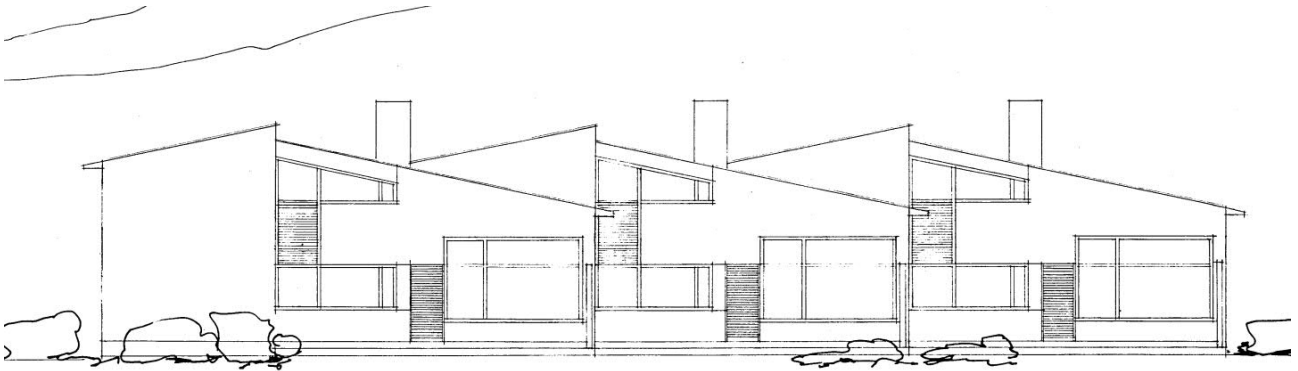
Seinät: sileä rappaus

Ikkunavälit: asbestisementtilevy

Sokkelit: sileäbetonivalu

Savupiippu: puhdasmuuraus kalkkihiekkatiili

Aluesairaalan lääkärien asuinrivitalon kerrosala oli 514 m², rakennus oli II-kerroksinen. Rakennus purettiin vuonna 2020. Ennen käytöstä poistumista rakennus toimi kotihoitoyksikön toimistotiloina.

Kuva 28. Aluesairaalan lääkärien asuinrivitalo 1961 luoteisjulkisivu

Kuva 29. Aluesairaalan lääkärien asuinrivitalojen paikalle rakennettu pysäköintialue 2021

Kuva 30. Ilmakuva vuodelta 1962. Uuden sairaalan rakennustyöt ovat käynnistyneet Sairaalantien puoleisessa osassa tonttia. Vanha kulkutautisairaala ja synnytysosasto ovat jo purettuina ja vanhan vesialueen täyttö on aloitettu

Kuva 31. Ilmakuva vuodelta 1983. Pääterveysasema on valmistunut ja rakennuksen pohjoispuolelle on aloitettu mielenterveysosaston rakennustyöt

[Pääterveysasema](#)

Katto: huopa

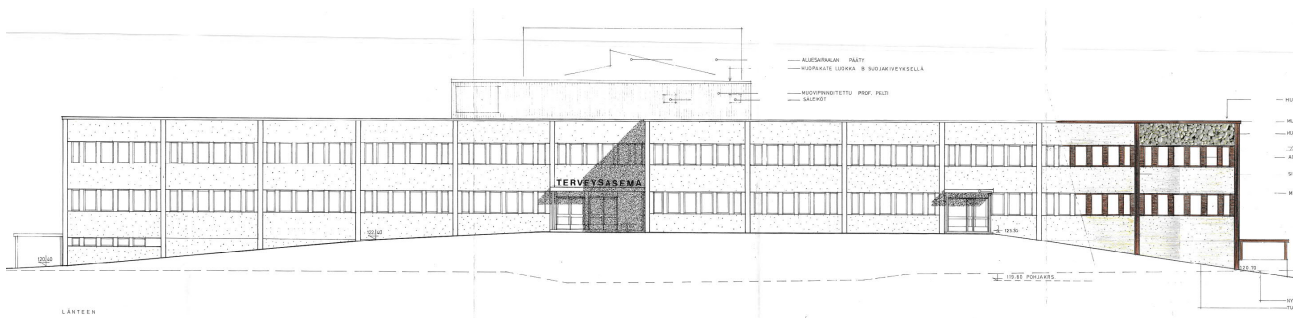
Seinät: sileäpintainen väribetonielementti / rouhepintainen betonielementti

Ikkunavälit: AL-säleikkö

Pääterveysasema rakennettiin 1970 – 1980 lukujen taitteessa aluesairaalan länsipuolelle.

Uudisrakennus kytkettiin aluesairaalarakennukseen. Rakennushankkeen pääsuunnittelijana toimi

Rakennussuunnittelutoimisto Nylund & Co. Pääterveysaseman kerrosala on 6213 m². Rakennuksen eteläpääty on III-kerroksinen ja pohjoispääty II-kerroksinen. Aluesairaalaan kytkeytyvän osan kerros määrä on I.

Kuva 32. Pääterveysasema 1978 länteen

Kuva 33. Pääterveysasema länteen 2021

Kuva 33. Pääterveysaseman eteläpääty 2021

Kuva 34. Pääterveysasema koilliseen (Heinäkatu) 2021

Kuva 35. Pääterveysasema koilliseen (pohjoispääty) 2021

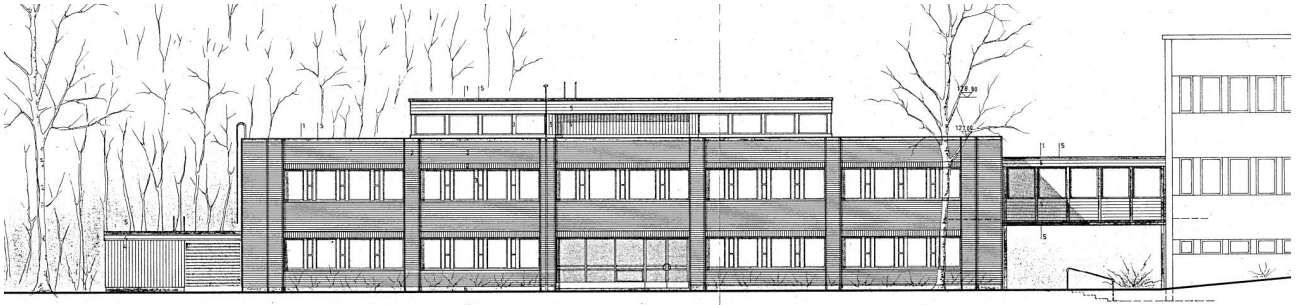
Mielenterveystoimisto

Katto: huopa

Seinät: kalkkihiekkatiili

Sokkeli: betoni, puhtaaksi valettu

Mielenterveystoimisto rakennettiin pääterveysaseman pohjoispuolelle vuonna 1983. Rakennuksen pääsuunnittelijana toimi Arkkitehtitoimisto Seppo Asikainen Ky. Rakennuksen kerrosala on 1211 m² ja kerroslukumäärä II. Rakennuksen toisesta kerroksesta on yhteyskäytävä pääterveysasemaan.

Kuva 36. Mielenterveystoimisto 1982 länteen

Kuva 37. Mielenterveystoimisto länteen 2021

Kuva 38. Mielenterveystoimisto eteläpääty ja koillissivu 2021

Kuva 39. Ilmakuva vuodelta 2018. Kuvan rakennuksista lääkäreiden asuinrivitalo on purettu vuonna 2020 ja tilalle on tehty pysäköintialuetta

4. Alueen nykytilanne

Rakennusten julkisivut ovat edelleen lähes alkuperäisessä asussaan.

Päärakennus (aluesairaala, aluesairaalan talousrakennus, pääterveysasema ja mielenterveystoimisto)

Pysyvärakennustunnus: 100244966K

Kerrosluku: 1 - 5

Kokonaisala: 17 276 m²

Kerrosala: 14 467 m²

Toimistorakennus 1 (henkilökunnan asuntolan varasto)

Pysyvärakennustunnus: 100244967L

Muutostyöt: 1997

Kerrosluku: 1

Kokonaisala: 63 m²

Kerrosala: 63 m²

Toimistorakennus 2 (henkilökunnan asuntola)

Pysyvärakennustunnus: 100244969N

Muutostyöt: 1997

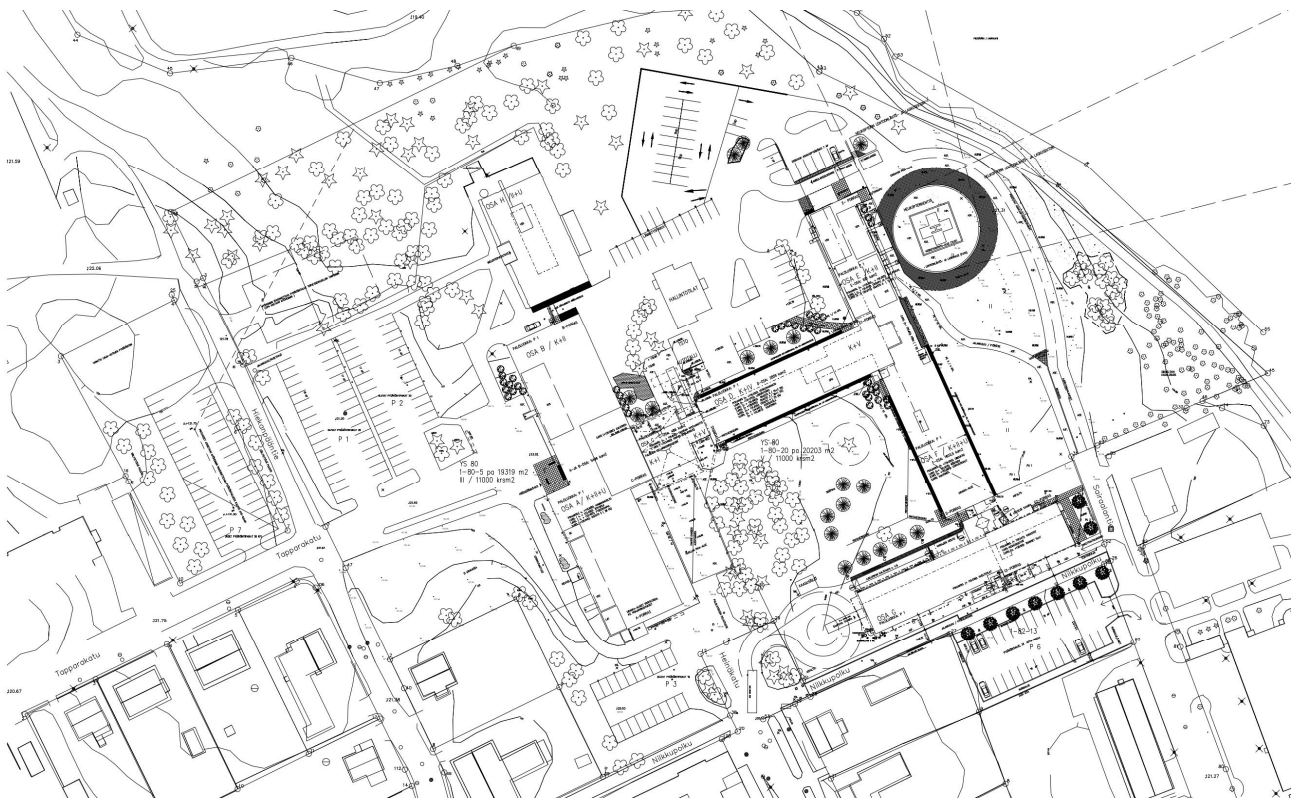
Kerrosluku: 3

Kokonaisala: 777 m²

Kerrosala: 538 m²

Kuva 40. Sosiaali- ja terveyskeskuksen aluekartta vuonna 2021. J-rakennus on purettu 2020

Kuva 41. Alueen ajantasa-asemapiirros 11/2021

5. Yhteenveto

Pieksämäen terveydenhuollon palveluja on tarjottu Sairaalandien alueella 1920-luvulta lähtien. Alueen alkuperäinen rakennuskanta uudistui 1960-luvulla aluesairaalalla ja toimintaan liittyvillä asuintiloilla. Pääterveysaseman ja mielenterveysosaston valmistuttua 1980-luvulla ei alueella ole uudisrakentamista tapahtunut. Nykyiseen rakennuskantaan on tehty lukuisia sisäpuolisia muutostöitä. Julkisivujen asbestilevyt on vaihdettu 2000-luvun taitteessa kivilevyihin, muutoin rakennusten julkisivut ovat alkuperäisiä. Käytöstä poistunut lääkärin asuinrivitalon purkaminen vuonna 2020 on merkittävin viime aikoina tapahtunut muutos alueella.

Tapparakatu 1-3 rakennuskantaan on kertynyt merkittävä korjausvelka. Saneeraukset ovat kohdistuneet pääosin akuutteihin tilojen muutostarpeisiin. Toiminnasta johtuen tilat vaativat jatkuvia muutostöitä aina käyttötarpeiden muuttuessa. Pieksämäen alueen voimakkaan rakennemuutoksen ja sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen seurauksena Tapparakatu 1-3 alueen rakennuskannasta jouduttaneen poistamaan käytöstä noin kolmasosa seuraavien 2-3 vuoden aikana.

Tapparakatu 1-3 ympäristöön kohdistuu täydennysrakentamistoiveita asuinkerrostalo käyttöön. Suunnitellut rakennusmassat sijoittuisivat nykyisen rakennuskannan pohjoispuolelle Rantapuistoon rajautuen. Suunniteltu uudisrakentaminen ei aiheuta muutospainetta nykyiseen rakennuskantaan vaan muutokset ovat pääasiassa maisemallisia. Mikäli sosiaali- ja terveyspalveluilta jää nykyisestä rakennuskannasta tiloja vajaa käyttöön, on niiden uusiokäyttöön muuttaminen haasteellista.